

ZELENSKY

de clown tegen de tsaar

Don Croonenberg

WILLEMS UITGEVERS

Teksten: Don Croonenberg
Coverbeeld: @olenazelenska_official/Instagram
Overige beelden: Twitter
Een project van WIL.T
voor © Willems Uitgevers, Noorderwijk, 2022

Web: <https://boeken.cafe>

ISBN 978 949 3242 814
Depot D/2022/13.616/26

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of worden openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke (elektronische of mechanische) wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of auteur.

*Speciale dank aan emeritus hoogleraar
en Koude Oorlogsspecialist
Yvan Van Den Berghe*

INHOUD

Inleiding	7
Van fictie naar feit	11
Rotwijk in Kryvy Rih	27
Al jaren oorlog	45
De president en zijn plot	59
Zand in de machine	81
Russische dreiging, terug van nooit weggeweest	109
De waarheid is de waarheid	151

INLEIDING

**‘Dit hier is een nieuw gezicht.
Ik heb nooit in de politiek gezeten.’**

Volodymyr Zelensky verwierf naam en faam als satirisch komediant foeterend op het politieke establishment. Zijn talent voor venijnige grappen en grollen was wekelijks te zien op miljoenen tv-schermen, zeker ook in Rusland, waar hij jaren woonde en werkte. Nu zien we hem als staatshoofd van Oekraïne in een grauwgroen legershirt en kogelwerend vest figuren in een gewelddadige nachtmerrie. De man met ‘ballen van staal’.

Deze biografie schetst de levensloop en overtuigingen van een man die president speelde en het vervolgens werd. Oekraïne was met een slecht presterende economie en de verstikkende corruptie toch al een veelgeplaagd

land; de oorlog die op de vroege ochtend van 24 februari losbarstte, heeft het land en de wereld compleet op zijn kop gezet.

Indachtig het bekende gegeven dat de waarheid het eerste oorlogsslachtoffer is, hebben we ons best gedaan weg te blijven van nepnieuws en desinformatie. Media stellen geregeld van sommige nieuwsberichten geen bevestiging te kunnen krijgen en dat geldt ook voor deze uitgave. Blijf dus kritisch.

Volodymyr Zelensky, van outsider en scherp criticaster van de politieke en maatschappelijke elite tot staatshoofd in oorlogstijd. Niet lang na zijn verkiezingsoverwinning raakte ook zijn blazen bevestigd en van zijn hervormingsbeloftes lijkt niet heel veel terecht te zijn gekomen. Tegelijk is het de ironie ten top, te weten dat hij de voorbije jaren geen gelegenheid voorbij liet gaan om te pleiten voor de vrede en zich nu, in plaats van te vluchten, in Kiev verborgen houdt. Daar blijft hij zijn volk via sociale media een hart onder de riem steken.

Lees het verhaal van een dappere, strijdvaardige man: 'Als je ons aanvalt, zul je onze gezichten zien – niet onze rug, maar onze gezichten.'

VAN
FICTIE
NAAR
FEIT

Volodymyr Zelensky speelt in 2015 in het Oekraïense satirische tv-programma *Dienaar van het Volk* de geschiedenisleraar Wassil Holoborodko. In een mix van Oekraïens en Russisch gevloek en getier maakt de man gehakt van de corrupte politici in zijn land. Na een viraal gegaan filmpje belandt hij in de politiek en wordt president. Fictie.

Omdat zoveel Oekraïners hun land zien wegglijden en schoon genoeg hebben van de corrupte klik onder aanvoering van president Petro Porosjenko, de rijkste man van Oekraïne en magnaat in chocola, rijst Zelensky's ster pijlsnel en wordt hij vier jaar later in 2019 president van Oekraïne. Feit.

Van gespeelde president werd Zelensky staatshoofd in oorlogstijd en heeft hij te maken met een dolgedraaide tsaar die met een 'speciale militaire operatie' Oekraïne in handen wil krijgen. De acteur die tegen wil en dank in een heel verkeerde film belandde.

Politiek analisten stellen dat de Oekraïners in 2019 vooral hebben gestemd voor de plot van Zelensky's satire. Ze willen dat die plot tot leven

wordt gebracht, ook al gaat het over een man die nauwelijks over politieke ervaring beschikt en de gewoonte heeft om elk probleem met een glimlach te benaderen. En dan zijn vakmatige achtergrond. Een acteur moet er goed in zijn om emoties te bespelen en media en mensen op het verkeerde been te zetten. Kun je zo'n verhalenverteller en handige pr-man eigenlijk wel vertrouwen?

Jaren na de prowesterse Euromaidanrevolutie snakken de Oekraïners naar een nieuwe aanpak, een nieuw geluid. Velen hebben vooral oor voor geluiden uit het Westen, al geldt in de Donbas al jaren een geheel ander, Russisch gekleurd wereldbeeld. In 2014 gingen Oekraïense burgers de straat op in Kiev. Niemand hoefde ernaar te raden dat ze het Kremlin de rug toe wilden keren. Maar naast dat slepende conflict in Oost-Oekraïne was er veel meer aan de hand; een beroerd presterende economie, geluk zoekende politici, welig tierende corruptie en het ene oligarchenschandaal was nog niet voorbij of het volgende diende zich alweer aan. Oekraïne is volgens Transparency International het op twee